

Utbildningssamarbete Kenya–Linköping

På Kenyas landsbygd slåss befolkningen mot ständiga problem med hälsan. Malaria, tuberkulos, aids och andra sjukdomar skördar många liv. Men trots de stora behoven är tillgången till vård begränsad. Läkarna arbetar i stor utsträckning i städerna, där patienterna ofta tillhör den välbärgade medelklassen.

En ny undervisningsmetod. När landets andra medicinska fakultet skulle starta vid Moi universitet i Eldoret i västra Kenya ville hälsoministeriet försöka komma till rätta med obalansen.

Genom samarbete med Hälsouniversitetet vid Linköpings universitet och stöd från Sida infördes PBL, problembaserat lärande, vid fakulteten i Eldoret. Det är en undervisningsmetod som går ut på att studenterna lär sig att själva söka efter relevant kunskap. För att förbättra förståelsen för de fattigas situation är en betydande del av undervisningen dessutom förlagd ute i samhället. Den ökade kunskapen om de fattigas hälsosituation gör att läkare och sjuksköterskor bättre kan tillgodose deras mänskliga rättigheter. Dessutom kan de nya insikterna på längre sikt bidra till den demokratiska utvecklingen i Kenya.

Sida har hittills bidragit med 4,3 miljoner kronor till projektet.

Det Sida-stödda projektet med problembaserat lärande vid fakulteten i Eldoret går bl a ut på att den teoretiska kunskapen skall omvandlas till praktisk färdighet. Foto: Bengt Eriksson, Röda Korset.

Samarbetet Moi–Linköping inleddes 1990. Lärare och studenter från Hälsouniversitetet anordnade workshops, där deras kenyanska kolleger fick studera hur man tillämpar problembaserat lärande i praktiken. Lärarutbytet har följts av studentutbyte, vilket ger intresserade studenter från båda universitet möjlighet att tillbringa en tid i Kenya respektive Sverige som gäststudenter. Sedan 1998 utbildas även sjuksköterskor vid Moi universi-

tet och liksom på läkarutbildningen används PBL i undervisningen. Även här har Hälsouniversitetet fungerat som inspiratörer.

Grundtanken i PBL är att minska den passiva roll som studenterna ofta får i traditionell undervisning. Lärandet ses istället som en process som kräver ständig förnyelse och uppdatering. Den teoretiska kunskapen ska kunna omvandlas till praktisk färdighet och måste därför vara relevant för det sammanhang som man kommer att verka i, till exempel Kenyas landsbygd.

För att skaffa sig kunskap behöver studenterna ha tillgång till olika informationskällor. Hälsouniversitetet har därför bidragit till att bygga upp ett väl fungerande bibliotek och tillgång till Internet vid fakulteten i Eldoret.

Stora hälsoproblem i landet. En orsak till att så många i Kenya saknar tillgång till sjukvård är att den traditionella utbildningen inte har fokuserat på de stora hälsoproblemen i landet. De blivande läkarna har knappt någon kontakt alls med den verklighet som majoriteten av befolkningen befinner sig i.

Community Based Education and Service, COBES, är en av hörnstenarna i problembaserat lärande. Metoden innebär att man genom aktivt deltagande i samhället tar reda på vad som ligger till grund för människors hälsa och ohälsa.

Aktivt deltagande. Vid fakulteten i Eldoret lär sig studenterna att ta hänsyn till en rad olika faktorer som kan påverka hälsan. Redan från första året är en del av undervisningen förlagd till hälsocentraler på landsbygden. På så sätt får de en grundläggande insyn i de fattigas hälsoproblem och förhoppningsvis ökad empati för deras situation.

Ett exempel på engagemanget hos Moï studenter är det apotek som startades av några av dem. Tack vare prispengar som några andra studenter vunnit öppnade man tillsammans med invånarna i en kommun ett apotek. Där säljs nu de tio mest nödvändiga läkemedlen för mindre än en tredjedel av ordinarie pris.

Forskningsutbyte. Ett av de viktigaste inslagen i samarbetet mellan Moï och Hälsouniversitetet är forskningsutbytet. För att det kenyanska universitetet ska hänga med i kunskapsutvecklingen krävs att man bedriver forskning på hög akademisk nivå. Även forskarna vid det svenska universitetet kan förbättra sin kompetens tack vare utbytet.

Den medicinska fakulteten vid Moï universitet anses idag vara en förebild i regionen vad gäller problembaserat lärande. Ett antal institutioner i Kenya och universitet i andra afrikanska länder har velat ta del av deras erfarenheter.

Samtidigt har Hälsouniversitetet vid Linköpings universitet ökat sin internationella kompetens och globala hälsofrågor har fått ökat utrymme i utbildningarna.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besök: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15
www.sida.se, info@sida.se